

Izbaja vsak četrtek,  
Velja s poštnino vred in  
v Mariboru s pošiljanjem  
na dom  
na celo leto . 3 fl.  
" pol leta . 1 fl. 50 k.  
" 1/4 . — fl. 80 k.  
Brez pošiljanja na dom  
za celo leto . 2 fl. 50 k.  
" pol leta . 1 fl. 30 k.  
" 1/4 . — fl. 70 k.  
Posamezni listi se dobijo  
pri knjigarju Novaku na  
velikem trgu za 5 k.

# SLOVENSKI

# GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-  
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,  
neplačani listi ne  
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in  
plača se za navadno vrstico  
če se oznanilo natisne en-  
krat, 10 kr., če dvakrat,  
15 kr., če trikrat 20 kr.,  
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 24.

V Mariboru 16. junija 1870.

Tečaj IV.

## Slovinci!

Spet bomo imeli voliti poslance. Ti dnevi so imenitni in pomenljivi za Vas.

Zdaj gre za Vaš blagor, za Vašo kri, za Vašo prihodnost, za življenje noroda. Vi veste, da Vaši poslanci niso mogli dozdej nič tega doseči, kar so Vam hoteli pridobiti, dasiravno so se trudili na vse moči. Vi veste, da so zdanje naše ustavne postavke take, ki hočejo v naših (neogerskih) deželah umetno utrditi gospodarstvo Nemcev nad drugimi narodi.

Že se kaže, kako žalosten sad je to nepošteno prizadevanje obrodilo. Na mesto miru in prijateljstva med narodi, na mesto edinostnega dela za skupni blagor je prišlo ščuvanje enega naroda proti drugemu. Za denar iz Vašega davka so se plačevali podkupljivi časopisi, kateri so Vas nagrje zasramovali. Pomanjkovalo je denarjev za šole, ceste in druge potrebne naprave; pri tem so se nekteri posamezni veljavni, s svojim dolžnostim nezvesti možje bogatili in bogatili.

Na jugu cesarstva so opravne gosposke tako nesrečno gospodarile, da se je bil vzdignil krvav punt.

Zmedenost, zmešnjava in nezadovoljnost je tako strašno narastla, da so se čedalje bolj nesramno oglašali glasovi o razpadu našega cesarstva.

Naše severne brate Čehe so ustavne postavke tako žalile, da niso šli v državni zbor. Potem je v državnem zboru gospodujoča nemška večina zagovornike drugih narodov in njih pravične želje tako ošabno zametavala, da so tem prisiljeni zapustili državni zbor. Zato se je naš svetli cesar odločil, svoje le na eno stran pravične ministre odpraviti, državni zbor in deželne zbore razpustiti in razpisati nove volitve; pri tem je blago željo imel, naj postane Avstrija velika domovina vsem svojim narodom naj bode vsem enako pravična, enako skrbna in dobra mati.

Ali ravno tisti ljudje, ki so tri leta imeli vso oblast, pa so vendar zavoljo svoje notranje puhlosti tako žalostno onemogli, zbirajo spet svoje moči, da bi, če mogoče, še hujše proti nezadovoljnim ljudstvom Avstrije ravnali.

Ker so preveč gospodovanja željni, preveč samopridni, premalodušni, da bi dali enako pravico in enako priliko razvijanja tudi narodom ki niso nemški in hočejo svoje narodno življenje ohraniti, ki pa nič več ne tirjajo, kakor kar Nemci imajo; in ker so pa vendar preslabi, da bi sami vse nezadovoljne narode zatrli, sklenili so ti ljudje neblago zadosti, Poljakom nekoliko kosov tega vreči, kar želé in jih tako odpraviti, s tem pa toliko moči pridobiti, da bi pravice Čehov in nas Slovencev pogazili.

Tako hočejo delati nemški most čez život slovenskega naroda do jadranskega morja, tako hočejo tudi naše slovenske dežele stisniti v neko zedinjeno Nemčijo; tako hočejo, da bi resnična postala beseda enega nemškega poslanca izmed teh ljudi, ki se je enkrat grozil: „čez petdeset let ne bo nobenega Slovence več!“

Slovinci! ali hočete, ali morete pomagati pri tem delu? Ali hočete kopati svoj lastni grob? Ali je morebiti tako nepravično, ali komu toliko škodljivo kar so Vaši poslanci in možje Vašega zaupanja v Vašem imenu tirjali, da bi jih ehvaležni od dela za domovino poklicali?

Kakor Vi, želé Vaši zagovorniki svobodno, mogočno

Avstrijo; hočejo da bi bila zavetje za vse svoje narode, da bi na zunaj in znotraj s pravičnostjo močna in častena postala. Ker poleg tega hočejo ohraniti in zavarovati slovenski rod, morajo tirjati, da se decemberska ustava tako premeni, da bode vsak narod svoje reči v postavodajalstvu in pri upravnem gospodarstvu samostojno oskrboval toliko, kolikor to samostojnost dopušča skupno državno življenje. — Torej morajo tirjati tudi, da dobi naš jezik v kanceliji in šoli svoje pravice, in da se bo iz deželnega premoženja za Slovence primerno toliko storilo, kolikor plačujemo deželne doklade. Te tirjatve, dragi rojaki, so pravične, morajo se Vam izpolniti, ako hočemo kot narod živeti in napredovati na duhu in premoženju.

Zato, Slovinci! izrečite na dan volitev očitno pred vsem svetom, da ste enih misli z Vašimi zagovorniki, ki so bili in hočejo ostati zvesti sinovi svojega roda. In Vi, rojaki, ki niste še spoznali, za kake svete reči zdaj gre, zbudite se, odprite oči in stopite k možem, ki so delavni za blagor naroda! Zavrnite lažnjive besede naših sovražnikov, ki s plaščem prijateljstva k Vam hodijo; oni so z Vami le tako dolgo, dokler jim gre svoje število povečati, oni Vas hočejo ločiti od mož vašega zaupanja, zato da bi Vas na dvoje spravili in potem needine premagali. Ob dnevu volitve govoré v Vašem jeziku, vroče govoré za ravnopravnost, razobešajo oklice v Vašem jeziku, si pripenjajo trakove naših barv, drug dan pa imajo samo zasmehovanje in zaničevanje za Vaša najbolj sveta čutila. Napredek in svobodo Vam obetajo. Kakor da bi Vaši sinovi ne bili vneti za tisto edino pravo svobodo, ki svoje bogate darove seje v enaki meri vsem narodom. Vaše zagovornike Vam obrekujejo, da nemško sovražijo in zadušujejo, kakor da bi Vaši poslanci tako nespametni bili in ne sprevideli, kako more koristno biti, jezik sosednjega kulturnega naroda poznati! Ko pa spoštujejo tuj jezik, ne morejo nikdar pripustiti, da bi se naš domač, naših mater jezik za vrata stavil! Kot klerikalce zmerjajo možé, ki so vsemu preganjanju kljubu delavni za Vaše dobro, za čast našega naroda, za njegovo budenje in podučenje. Vprašamo vas, ali bi se mogli obrniti od mož, ktere dobro poznate in od kterih smete biti prepričani, da so in bodo vselej in na vse strani se potegovali se za pravico in napredek.

Pač ne marajo Vaše duhovne v posmeh staviti, ne marajo s hudobnimi besedami skruniti vere in kaliti Vam dušni mir in buditi dvom. Može iz naroda, vprašajte svoje srce! Ali hočete izrežati svoje otroke brez vere? Ali hočete da bodo pozabili, da so kristjani? Ali jih hočete med svet poslati s praznim srcem, brez ljubezni do Boga in do naroda? Hočete da nehajo Slovinci biti, da bodo omahljiva podloga ošabni tujčevi peti? Ali hočete, da bi se Vaši sinovi nekda sramovali morali očetov, ki so popustili sveto domačo stvar? Nikdar! Tega nečete!

Zatorej pristopite k možém, ki so pripravljeni za Vas v boj iti, njih čaka dosti britkih ur, velike žrtve, treba jim je neomagljivosti in srčnosti, in oni nečéjo in ne pričakujejo drugega plačila kot Vaše zaupanje. Vaša skrb bodi, da jih podpirate, zvesto in odkritodušno vselej.